

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 18. jaanuar 2022
(OR. en)

5426/22

LIMITE

ESPACE 2
TRANS 27
EU-GNSS 2
MAR 12
AVIATION 9
RELEX 49
CSC 20

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0005(NLE)

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	14. jaanuar 2022
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2022) 9 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning Ameerika Ühendriikide vahelise Galileo ja GPSi satelliidipõhiste navigatsioonisüsteemide ja nendega seotud rakenduste edendamist, pakkumist ja kasutamist käsitleva lepingu pikendamise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2022) 9 final.

Lisatud: COM(2022) 9 final

Brüssel, 14.1.2022
COM(2022) 9 final

2022/0005 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning Ameerika Ühendriikide vahelise Galileo ja GPSi satelliidipõhiste navigatsioonisüsteemide ja nendega seotud rakenduste edendamist, pakkumist ja kasutamist käsitleva lepingu pikendamise kohta

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Galileo ja GPSi (globaalne positsioneerimissüsteem) satelliidipõhiste navigatsioonisüsteemide ja nendega seotud rakenduste edendamist, pakkumist ja kasutamist käsitlev leping ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Ameerika Ühendriikide vahel¹ (edaspidi „leping“) allkirjastati 2004. aastal. Leping jõustus 2011. aastal pärast seda, kui USA ja EL ning kõik selle liikmesriigid olid selle ratifitseerinud.

Lepingu eesmärk on luua raamistik lepinguosaliste koostööks tsiviilotstarbelise GPSi ja Galileo navigatsiooni- ja ajamääramissignaali ja -teenuste, lisaväärtusteenuste, tugisüsteemide ja ülemaailmse navigatsiooni ja ajamääramise tarvikute edendamisel, pakkumisel ja kasutamisel.

Lepingu artikli 20 lõikes 5 on sätestatud, et „[k]äesolev leping kehtib kümme aastat. Vähemalt kolm kuud enne esialgse kümne aasta pikkuse tähtaja lõppu teatavad lepinguosalisel üksteisele, kas nad kavatsesvad lepingut pikendada veel viieks aastaks.“ Leping kaotab kehtivuse 12. detsembril 2021.

Juunis 2021 teatas USA oma soovist taotleda volitusi lepingu pikendamiseks. Komisjon vastas septembris, et ta taotleb Euroopa Liidu Nõukogult luba lepingu pikendamiseks.

Euroopa Komisjoni tehtud hindamise tulemused näitavad selgelt, et kõnealune leping moodustab olulise raamistiku ELi ja USA vahelise koostöö hõlbustamiseks satelliitnavigatsiooni valdkonnas ning on kasulik mõlemale poolele.

Leping on oluline üksteise satelliitnavigatsioonimaastiku mõistmiseks ja rahvusvahelise koostöö jaoks vastastikust huvi pakkuvate prioriteetsete valdkondade kindlaksmääramiseks. Lisaks sellele pakub leping kasulikku foorumit varasema koostöö hindamiseks ja tulevase tegevuse üle otsustamiseks.

ELi huvides on seda lepingut pikendada, et jätkata satelliitnavigatsioonialast koostööd USAgaga.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesolev algatus on täielikult kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrusega (EL) 2021/696, millega luuakse liidu kosmoseprogramm ja Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Amet ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 912/2010, (EL) nr 1284/2013 ja (EL) nr 377/2014 ning otsus nr 541/2014/EL.

Määruses (EL) 2021/696 on sätestatud järgmine.

- Põhjenduse 67 kohaselt peaks selleks, et optimeerida osutatavate teenuste kasutamist, olema Galileo pakutavad teenused võimalikult suurel määral ühilduvad ja koostalitlusvõimelised teiste satelliitnavigatsioonisüsteemidega, ilma et see piiraks liidu strateegilise autonoomsuse eesmärgi järgimist.

¹ ELT L 348, 31.12.2011, lk 3.

- Artikli 48 lõikes 2 on sätestatud, et Galileo ja EGNOS (Euroopa Geostatsionaarne Navigatsioonilisüsteem) ning nende osutatavad teenused peavad olema ühilduvad ja koostalitlusvõimelised teiste satelliitnavigatsioonisüsteemidega ja tavapärase raadionavigatsioonivahenditega, kui ühilduvuse ja koostalitlusvõime nõuded ja nende tingimused on sätestatud rahvusvahelistes lepingutes.

Galileo ja GPSi raadiosageduste ühilduvus ja koostalitlusvõime on lepingu üks põhieesmärke.

Rahvusvaheline koostöö on ka Euroopa kosmosestrateegia põhielement, nagu on sätestatud komisjoni 26. oktoobri 2016. aasta teatises,² mille kohaselt võtab komisjon Euroopa ja rahvusvahelise tasandi sageduste jaotamise koordineerimisel arvesse kosmosesüsteemide spetsiifilisi vajadusi.

Euroopa ülemaailmsel satelliitnavigatsioonisüsteemil (GNSS) on oluline koht ELi poliitikas, mille eesmärk on tagada maismaa-, mere- ja õhustranspordi taristute täielik lõimimine ohutu, katkematu, majanduslikult otstarbeka ja keskkonnasõbraliku navigatsiooni huvides. Satelliitnavigatsioonialaste koostöölepingute sõlmimine riikidega, kes ka oma GNSSi arendavad, sealhulgas USAga, on osa liidu GNSSi alasest rahvusvahelisest strateegiast.

USA on põhipartner ja lähim GNSSi teenuste pakkuja Galileo puhul.

Käesoleva ettepanekuga ei ole ette nähtud omandiõiguse ega otsustusõiguse andmist USAle.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Ettepanekus võetakse arvesse ELi ja USA uut transatlantilist üleilmsete muutuste tegevuskava, mis on selles kontekstis asjakohane, kuna sellega julgustatakse liitu ja USA-d tegema koostööd tehnoloogia, kaubanduse ja standardite valdkonnas.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 189 ja artikli 218 lõike 6 punkti a alapunkt v.

Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt „[peab Euroopa Liidu] õigusakti õigusliku aluse valik [...] põhinema objektiivsetel asjaoludel, mis on kohtulikult kontrollitavad ja mille hulka kuuluvad selle õigusakti eesmärk ja sisu.“³

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 189 lõikes 1 on sätestatud, et „[t]eaduse ja tehnika progressi ning tööstuse konkurentsivõime edendamiseks, samuti oma poliitika elluviimiseks töötab liit välja Euroopa kosmosepoliitika. Selleks võib ta edendada ühiseid algatusi, toetada teadusuuringuid ja tehnoloogia arendamist ning koordineerida kosmose uurimiseks ja kasutamiseks vajalikke jõupingutusi.“

Leping aitab sellele kaasa, kuna selle artikli 1 kohaselt on „lepingu eesmärk [...] luua raamistik lepinguosaliste koostööks tsiviilotstarbelise GPSi ja Galileo navigatsiooni- ja ajamääramissignaali ja -teenuste, lisaväärtusteenuste, tugisüsteemide ja ülemaailmse navigatsiooni ja ajamääramise tarvikute edendamisel, pakkumisel ja kasutamisel.“ Lisaks

² Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa kosmosestrateegia“ (COM(2016) 705 (final), 26.10.2016).

³ Nt kohtuasi C-263/14, Euroopa Parlament vs. nõukogu (Tansaania piraatlusjuhtumi leping) ECLI EU C 2016 435, punktid 43–44.

sellele kavatsevad „[l]epinguosalised [...] teha käesoleva lepingu sätete kohast koostööd nii kahepoolselt kui ka mitmepoolsel foorumitel, et edendada ja toetada nende signaalide, teenuste ja seadmete rahumeelset kasutamist tsiviilotstarbel, kaubanduses või teaduses kooskõlas vastastikuste julgeolekuhuvidega ja neid toetades.“ ELi toimimise lepingu artikli 216 lõike 1 kohaselt on EL pädev tegema enda nimel otsuse lepingu pikendamise kohta, et saavutada ELi toimimise lepingu artiklis 189 sätestatud eesmärgid.

ELi nimel lepingu pikendamise üle otsustamise menetlusõiguslik alus on ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 6 punkti a alapunkt v. ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 2 kohaselt ei ole komisjonil vaja taotleda nõukogu luba, et pidada läbirääkimisi pikendamise üle. Lepingu artikli 20 lõike 5 kohaselt ei ole ette nähtud läbirääkimisi, piisab lihtsalt teavitamisest.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Liikmesriigid ei suuda üksi ettepaneku eesmärke saavutada järgmistel põhjustel:

- Galileo kuulub liidule ja selle maksumuseks hinnatakse mitukümmend miljardit eurot, komisjon rahastab seda Euroopa algatusena kosmosepoliitika raames;

- Galileo süsteemi ja selle teenuseid ei paku ainult üks liikmesriik. Seepärast ei saa laiendatava lepingu kohaldamisala piirata ühegi üksiku liikmesriigi või liikmesriikide rühmaga, vaid see mõjutab liitu tervikuna ja võib mõnes aspektis avaldada isegi ülemaailmset mõju;

- kosmosesektori tööstuslikud ja tehnilised teadmised on jaotunud üle mitme liikmesriigi ning mitte ükski neist ei valda üksi kõiki neid teadmisi. Ilma koordineeritud tegevuseta ja teabe jagamiseta suureneks risk leppida USAga kokku poolikutes lahendustes.

Liidu meetmega saavutatakse ettepaneku eesmärgid paremini järgmistel põhjustel:

- Galileo süsteemi taristut kasutatakse kogu maailmas ning Galileo julgeolek ja kaitse sõltuvad suures osas ühtsete kaitsemeetmete jõustamisest liidus ja selle kõigis liikmesriikides ning vajaduse korral USA toest;

- komisjonil kui programmi juhil, kes tegutseb liidu ehk süsteemi omaniku nimel, on paremad võimalused kõikide põhjendatud meetmete võtmiseks, et tagada selline ühtsus. Vastasel juhul suurenevad julgeolekuriskid ning liidule ja liikmesriikidele võidakse tõsiste juhtumite puhul esitada nõudeid.

Seisukohad, mille komisjon võtab liidu nimel lepingu artikli 13 alusel loodud eri töörühmades, tagavad ühtsuse liidu tasandil.

- **Proportsionaalsus**

Ei kohaldata

- **Vahendi valik**

Lepingu pikendamine on ainus vahend, mis tagab liidu tasandi ühtsuse suhetes USAga tsiviilsatelliitnavigatsiooni valdkonnas. Enamiku sõjaliste satelliitnavigatsiooni- ja ajamääramisteenuste osutamine ei kuulu lepingu reguleerimisalasse.

Ühtne kohaldamine on eriti tähtis meetmete puhul, mis käsitlevad tsiviilotstarbelisi satelliitnavigatsiooni- ja ajamääramissignaale ja signaalide pakkujaid, tsiviilotstarbelisi satelliitnavigatsiooni- ja ajamääramisteenuseid ja teenuse pakkujaid, tugisüsteeme, lisaväärtusteenuseid ja lisaväärtusteenuste pakkujaid ning ka globaalse navigatsiooni ja ajamääramise tarvikuid.

ELi toimimise lepingus ei ole ette nähtud muid reaalseid võimalusi suhete reguleerimiseks kolmandate riikidega.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Algatus ei ole õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi osa.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Komisjon on käsitlenud lepingu pikendamist GNSSi programmitöös.

Lisaks sellele on komisjon konsulteerinud ka nõukogu mitmeliigilise transpordi töörühmaga ja nõukogu kosmose töörühmaga.

- **Ekspertarvamuste kogumine ja kasutamine**

Saadud ja arvessevõetud arvamuste kokkuvõte.

On asjakohane ja soovitatav, et liit pikendaks lepingu kehtivust. Leping ei sisalda sätteid, mis on aegunud, vastuvõetamatud või mis takistaksid lepingu pikendamist.

- **Mõju hindamine**

Esimene variant on mitte vastata liikmesriikide ja USA väljendatud huvile lepingu pikendamise kohta. Seda võidakse tõlgendada vastuseisuna, mis võib ohustada Galileo ja GPSi ühilduvust, lükata edasi või peatada nende koostalitlusvõimet käsitleva koostöö ning põhjustada seega viivitusi Galileo töövalmiduse saavutamises.

Teine variant on pikendada kehtivat lepingut. See variant valitakse järgmistel põhjustel:

- Galileo ja GPSi süsteeme täiustatakse ja arendatakse edasi. Nende süsteemide jätkuv koostoime on vajalik mitmel põhjusel, sealhulgas ühilduvuse ja koostalitlusvõime tagamiseks;

- USA on liidu privilegeeritud partner satelliitnavigatsiooni valdkonnas;

- USA ja liidu liikmesriigid ei ole lepingu pikendamise vastu.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Algatus ei ole õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi osa.

4. MÕJU EELARVELE

Lepingu kümne kohaldamisaasta jooksul ei vajanud ükski kehtiva lepingu kohane tegevus rahastamist kummagi lepinguosalise poolt.

Lepingu pikendamine järgmiseks viieks aastaks ei eelda samuti rahastamist.

Mõju eelarvele piirdub halduskuludega, mida lepinguosalisel kannavad oma vastutusalasse kuuluvate ülesannete täitmisel. Kõik halduskulud on seotud lähetustega. Kõik komisjoni lepingukohased lähetused makstakse lähetuste üldvahenditest ja mitte Galileo tegevuskulude eelarverealet ELi kosmoseprogrammi määruse alusel.

5. MUU TEAVE

• Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord

Käesoleva ettepanekuga lepingu pikendamiseks ei ole ette nähtud omandiõiguse ega otsustusõiguse andmist USA-le.

Ettepanekuga ei anta USA-le õigust osaleda ELi GNSSiga seotud programmikomiteedes või töörühmades.

Ettepanek ei võimalda USA-l osaleda Galileo avaliku reguleeritud teenusega seotud foorumitel, töörühmades ega aruteludes.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning Ameerika Ühendriikide vahelise Galileo ja GPSi satelliidipõhiste navigatsioonisüsteemide ja nendega seotud rakenduste edendamist, pakkumist ja kasutamist käsitleva lepingu pikendamise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 189 koostoimes artikli 218 lõike 6 teise lõigu punkti a alapunktiga v,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut¹

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu kiitis otsusega 2011/901/EL² heaks Galileo ja GPSi satelliidipõhiste navigatsioonisüsteemide ja nendega seotud rakenduste edendamist, pakkumist ja kasutamist käsitleva lepingu³ sõlmimise ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Ameerika Ühendriikide vahel. Lepingule kirjutati alla Iirimaal Dromolandi lossis 26. juunil 2004 ja see jõustus 12. detsembril 2011.
- (2) Lepingu artikli 20 lõike 5 kohaselt kehtib leping kümme aastat ja vähemalt kolm kuud enne esialgse kümneaastase tähtaja lõppu teatavad lepinguosalisel üksteisele, kas nad kavatsevad lepingut pikendada veel viieks aastaks. Leping kaotas kehtivuse 12. detsembril 2021.
- (3) Mõlemad lepinguosalisel on kinnitanud oma kavatsust pikendada lepingut veel viieks aastaks ilma seda muutmata. Lepingu sisu peaks pärast pikendamist jääma samaks. Lepingu järjepidevuse tagamiseks peaks käesolev otsus jõustuma võimalikult kiiresti ja seda tuleks kohaldada alates 12. detsembrist 2021.
- (4) Lepingu pikendamine tuleks seetõttu liidu nimel heaks kiita,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Käesolevaga kiidetakse liidu nimel heaks Ameerika Ühendriikide ning Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahelise Galileo ja GPSi satelliidipõhiste navigatsioonisüsteemide ja

¹ ELT C ..., ..., lk

² Nõukogu 12. detsembri 2011. aasta otsus 2011/901/EL Galileo ja GPSi satelliidipõhiste navigatsioonisüsteemide ja nendega seotud rakenduste edendamist, pakkumist ja kasutamist käsitleva lepingu sõlmimise kohta ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Ameerika Ühendriikide vahel (ELT L 348, 31.12.2011, lk 1).

³ Galileo ja GPSi satelliidipõhiste navigatsioonisüsteemide ja nendega seotud rakenduste edendamist, pakkumist ja kasutamist käsitlev leping ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Ameerika Ühendriikide vahel (ELT L 348, 31.12.2011, lk 3).

nenega seotud rakenduste edendamist, pakkumist ja kasutamist käsitleva lepingu pikendamine veel viieks aastaks.

Artikkel 2

Komisjon edastab liidu nimel Ameerika Ühendriikidele lepingu artikli 20 lõikes 1 ette nähtud diplomaatilise noodi ja esitab järgmise teate: „Lissaboni lepingu 1. detsembril 2009 jõustumise tulemusena on Euroopa Liit asendanud Euroopa Ühenduse ja on selle õigusjärglane, võttes nimetatud kuupäevast üle kõik Euroopa Ühenduse õigused ja kohustused. Seega tuleb vajaduse korral lepingu tekstis esinevaid viiteid Euroopa Ühendusele käsitada viidetena Euroopa Liidule.“

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Seda kohaldatakse alates 12. detsembrist 2021.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

FINANTSSELGITUS

Finantselgitust ei ole, sest lepinguga ei kaasne kulusid, välja arvatud reisikulud, mis makstakse lähetuste üldvahenditest ja mitte Galileo tegevuskulude eelarverealet ELi kosmoseprogrammis.